

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Maria Matroi,
reprezentată de către avocatul Angela Bou,

în cauza civilă, la cererea depusă de Maria Matroi împotriva Agenției
Servicii Publice cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii
actului administrativ favorabil,

împotriva încheierii din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3r-184/23
NR. PIGD 2-22123012-01-3r-26072024)*

Termenul de exercitare a căii de atac recursul. Comunicarea actelor de procedură.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. V. Chiselița
Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Negru, I. Dutca, E. Palanciuc

02 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Maria Matroi, reprezentată de către avocatul Angela Bou,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 19 august 2022, Maria Matroi, a depus acțiune împotriva Agenției Servicii Publice cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

2. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 12 septembrie 2023, acțiunea înaintată de către Maria Matroi a fost respinsă.

3. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 15 mai 2023, Maria Matroi, a depus apel nemotivat, solicitând casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea acțiunii.

4. Prin încheierea din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul declarat de către Maria Matroi.

5. La 27 martie 2024, Maria Matroi, reprezentată de către avocatul Angela Bou, a declarat recurs împotriva încheierii din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii instanței de apel cu restituirea cauzei spre rejudecare.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

6. Art. 100 alin. 1¹ Cod de procedură civilă reglementează că

„Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sînt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate”.

7. Art. 110 Cod de procedură civilă reglementează că

„termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de

activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte”.

8. Iar, potrivit art. 113 Cod de procedură civilă reglementează că

„dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel”.

9. În conformitate cu art. VI alin. 2 din Legea nr. 17/2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (inclusiv Codul de procedură civilă):

„Prevederile ce se referă la circulația actelor de procedură prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor intră în vigoare odată cu crearea condițiilor de implementare”.

10. Art. 97 alin. 3, lit. d) din Codul administrativ stipulează:

„Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate”.

11. Art. 241 alin. 3 din Codul administrativ reprezintă o normă de trimitere și prevede că:

„Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva”.

12. Art. 236 alin. 2 din Codul administrativ reglementează cazurile în care apelul se declară inadmisibil, prevederi aplicabile și procedurii de recurs asupra încheierilor judecătorești. Astfel:

„Apelul se declară inadmisibil în special când: apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1)”.

13. Art. 242 din Codul administrativ stipulează:

„Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul”.

14. Art. 243 alin. 1, lit. a) din Codul administrativ stipulează:

„Examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: declară recursul inadmisibil”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

15. Din interpretarea corectă a prevederii legale enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

16. Cu referire la prevederile citate la para. 6, 9, 10, Completul de judecată evidențiază că procedura de implementare a subsistemului informațional e-Dosar judiciar este în curs de realizare, începând cu 2017 și până în prezent, fiind asigurată interoperabilitatea aplicației dezvoltate cu serviciile electronice guvernamentale (MSign, Mpay, Mpass, Mlog, Mnotify și altele). Totodată, pe tot parcursul pilotării subsistemului informațional e-Dosar judiciar, profesioniștii din domeniul justiției (inclusiv avocații) au fost încurajați să se înregistreze și să utilizeze Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor și tot spectrul de funcționalitate oferit de către acesta, iar numărul instanțelor-pilot care utilizează acest subsistem-informațional a fost mereu în creștere.

17. În pofida acestui fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție acceptă că nu toți justițiabilii folosesc această funcționalitate, astfel comunicarea instanțelor de judecată cu acești participanți la proces poate avea loc prin poșta electronică oferită de dâșii.

18. Completul de judecată atestă că încheierea contestată a fost emisă la 24 ianuarie 2024, a fost notificată avocatului Angela Bou la 11 martie 2024, prin poșta electronică, fapt ce se confirmă atât prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f.d. 70), cât și prin extrasul din poșta electronică anexat la recursul declarat (f.d. 75).

19. Astfel, este cert că mesajul electronic, care conținea și încheierea instanței de apel din 24 ianuarie 2024, a fost expediat și imediat livrat în aceeași zi, iar argumentele din recurs cu privire la faptul că recepționarea a avut loc la o dată ulterioară, 13 martie 2024, odată ce avocatul Angela Bou a confirmat recepționarea, sunt apreciate critic de către instanța de recurs.

20. Sub acest aspect, Completul de judecată reține că notificarea se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. *Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate* dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură, or la

caz prin indicarea adresei electronice, avocatul – un profesionist, trebuia să dea dovadă de profesionalism, să se aștepte la o modalitate de comunicare eficientă care permite transmiterea imediată a informației, să verifice poșta electronică la intervale rezonabile de timp în vederea acționării cu bună-credință și cu respectarea termenelor prevăzuți de lege.

21. În continuare, după cum denotă actele dosarului, termenul de exercitare a dreptului de a contesta cu recurs încheierea instanțe de apel a început a curge la 12 martie 2024, zi imediat următoare după notificare, termenul limită fiind 26 martie 2024 (inclusiv), respectiv recursul declarat la 27 martie 2024 a fost depus cu încălcarea termenului prevăzut de norma legală citată la para. 13 al prezentei decizii.

22. În general, stabilirea bazei legale a unei acțiuni de către instanță și termenele-limită pentru introducerea unei acțiuni se numără printre limitările permise ale dreptului de acces la o instanță, cu condiția ca acestea să nu restricționeze accesul unei persoane la un tribunal de o manieră care îi afectează chiar esența dreptului sau când nu urmăresc un scop legitim ori nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie atins (a se vedea spre exemplu cauza *Perez de Rada Cavanilles vs. Spania*, hotărâre din 28 octombrie 1998, §§ 43-44).

23. Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza *van Harn vs. Germania*, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza *Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova*, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza *SA Universul vs. Republica Moldova*, hotărâre din 10 iulie 2012).

24. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art. 242 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

25. În atare circumstanțe, soluția de declarare a recursului depus de Maria Matroi, reprezentată de către avocatul Angela Bou, drept inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

26. Astfel, conducându-se de prevederile art. 243 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul declarat de către Maria Matroi, reprezentată de către avocatul Angela Bou.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă